

κιάσης! Άρδα! Αθήν. Ποῦ νὰ τὸν ἀνεξερνᾶ ἡ γῆς! "Ανδρ. "Η μαύρη γῆ νὰ σ' ἀνεξεράσῃ! Α.Κρήτ. Μετοχ. ἀναξερα-
σμένος! (ύβριστικῶς) Αθήν. || Δσμ.

*Απ' ἀγαπήσῃ κι ἀρνηστῇ καὶ τάξῃ καὶ γελάσῃ
ἔφτα βολὲς ἡ μαύρη γῆς νὰ τὸν ἀναξεράσῃ

Κρήτ. 2) Ἐκβάλλω, ἀναδίδω Κρήτ. Σύμ.: Νὰ χιονίσῃ,
ν' ἀναξεράσῃ ἡ γῆς τὸ νερὸ Κρήτ. 'Ο κόρφος ἀναξέρασ τὴ
βροχὴ Σύμ. β) Ἀναδίδω ὑγρασίαν, ἔξιδρῶ Ιμβρ. Κύπρ.:
Τὰ μάρμαρα ἀναξερνοῦν Κύπρ. Τ' ἀντέσιὸν ποῦ ἀναξερνᾶ
χρυανίσκει τὸ νερὸ αὐτόθ. Συνών. ἀζούσιω, ἀναδίνω
Α 3, ἀναδοτῶ 1, ἀναζούσιω, ἀναλείχω 3, ἀναλιγ-
διάζω 1. Πβ. ἀναλυσιάζω 2. 3) Ἀναδίδω χρῶμα
Κρήτ. Σαμοθρ.: Μή βάνης τοοὶ κάρτοες μὲ τ' ἀσπρόρρονχα,
γιατὶ ἀναξερνοῦντε καὶ τὰ κάρνουντε ἐλεεινὰ Κρήτ. 'Αραξιάσαν
τὰ κιδ' μένα τὰ μαξ' λλάρια κι βάψαν γούλα τὰ 'ούνοχα (ροῦχα).

4) Ἐμφανίζω, παρουσιάζω κηλῖδα Κρήτ. Σύρ.: "Ἐπλυντα
τὸ μπόι μου γιὰ νὰ φύγουν οἱ λεκέδες, μὰ 'κεῖνο πάλι ἀνα-
ξερνᾶ Σύρ.

ἀνάξια ἐπίρρ. πολλαχ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀνάξιος.

Παρὰ τὴν ἀξίαν: 'Ανάξια προβιβάστηκε. 'Ανάξια τὰ
πῆρε τὰ γαλόντα.

ἀνάξιος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν. Τραπ. Χαλδ.
κ. ἄ.) ἀνάξιος βρό. ίδιωμ. ἀνάξιος πολλαχ. ἀνάξιος
πολλαχ. βρό. ίδιωμ. ἀνάξιος Θήρ. Νάξ. (Απύρανθ.) κ. ἄ.
— Λεξ. Μπριγκ. ἀνάξιος Κυδων. Λέσβ. ἀνάξιε Τσακων.
Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀνάξιος.

1) 'Ο μὴ ἔχων ἀξίαν, ἀνεπιτήδειος, ἀνίκανος κοιν. καὶ
Τσακων. 'Ανάξιος ἄγθρωπος. 'Ανάξια γυναικα. 'Ανάξιο κορμὶ^ς
(ἐπὶ τοῦ ἀνικάνου κατὰ πάντα) κοιν. 'Ανάξιο παιδὶ εἶναι αὐτὸ-
τὸ φωθικομένο! Απύρανθ. Ποῦ νὰ πιαστοῦ δὰ χεροπόδαρά
δου ἀνάξιος καὶ κακοορίζικος ποῦ 'ναι! (ἀρά) αὐτόθ. || Παροιμ.
'Ανάξιος ἥβαλε βραχί, σὲ κάθε πόρτα τὸ 'δειχτε (ἐπὶ νεο-
πλούτου ἀκαίρως ἐπιδεικνυομένου ἡ φιλαύτως κομπάζον-
τος. 'Η παροιμ. ἐν παραλλαγαῖς πολλαχ. 'Ιδ. ΝΠολίτ.
Παροιμ. 3,234) Νάξ. || Γνωμ.

Μ' ἀνάξιο ἀμπελονογό τ' ἀμπέλι δὲν προκόβει
Λεξ. Δημητρ. 'Ανάξια ἡ νοικοκυρά, ἀχαιρευτο τὸ σπίτι
αὐτόθ. 'Ανάξιος ἔφαγε ἀβγὸ καὶ χρίστηκε ὡς τὴ μέση αὐτόθ.
'Η σημ. καὶ ἀρχ. Πβ. Σοφοκλ. 'Ηλ. 189 'ἄλλ' ἀπερεί τις
ἔποικος ἀνάξια | οἰκονομῶ θαλάμους πατρός». β) 'Ο
μὴ ἔχων ἥθικὴν ἀξίαν, μεμπτὸς κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν.
Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.): 'Ανάξιος! (ἐπιφών. ἀποδοκιμαστικὸν
κατὰ παντὸς ἀνάξιως προαγομένου εἰς ἀξιωμάτι σεμνόν).

2) 'Ο; ἀξίος περιφρονήσεως, εὐτελῆς Πελοπν. (Λα-
κων.): 'Ανάξια μαννογενεὰ (γένος μητρός).

***ἀναξιώνω**, μέσ. ἀναξιώνομαι Α.Ρουμελ. (Φιλιπ-
πούπ.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀνάξιος.

Γίνομαι ἀνίκανος πρὸς ἔργασίαν: 'Αναξιώθ'κα!

***ἀναξιωσά** ἡ, ἀναξιωσά Νάξ. (Απύρανθ.)

'Εκ τοῦ ρ. *ἀναξιώνω. 'Εν τῷ ἀναξιωσά συνέβη
διτὴ ἀπώλεια τοῦ εἰδιὰ τὰ προηγούμενα ξ καὶ σ.

'Ανικανότης, ἀνεπιτηδειότης: Εἰδ' ἀναξιωσά τ' ἀθρώ-
πον 'τον εὐτή! Συνών. ἀναξιωσύνη, ἀντίθ. ἀξιάδα,
ἀξιότη, ἀξιωμάδα, ἀξιωμάρα, ἀξιωσύνη.

ἀναξιωσύνη ἡ, Λεξ. Πρω. Δημητρ. ἀναξιωσύνη
Κάλυμν. Νάξ. (Απύρανθ.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀνάξιος. 'Η λ. καὶ παρὰ Πορτ. Διὰ
τὸν τύπ. ἀναξιωσύνη ίδ. *ἀναξιωσά.

'Αναξιωσά, ὁ ίδ., ἐνθ' ἀν.: Περιπαίζουν τον γιὰ τὴν
ἀναξιωσύνην του Κάλυμν. Εἰδ' ἀναξιωσύνη 'ναι ποῦ τὴν
ἔχεις - ποῦ τὴν σηκώνεις - ποῦ τὴν ηρωιξεν ἀπάνω σου ὁ
Θεός! Απύρανθ.

ἀναπαγωμάρα ἡ, ἀμάρτ. ἀναπαουμάρα Στερελλ.
(Αίτωλ.)

'Εκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ούσ. παγωμάρα.

Ρῆγος τὸ δόποιον προηγεῖται τοῦ πυρετοῦ: Κάθι μέρα
ἔχ' ἀναπαουμάρα, ἀλλὰ κινίνου δὲν παίρνει.

ἀναπατὴ ἡ, Αἴγιν. Ζάκ. Κεφαλλ. Δ.Κρήτ. Κύθηρ.
Κύπρ. Πελοπν.(Αἴγ. Αρκαδ. Βασαρ. Βούρβουρ. Γέρμ. 'Ηλ.
Κορινθ. Λακων. Λάστ. Μάν. Μεγαλόπ. Τρίκκ.) κ.ά. — Λεξ.
Πρω. Δημητρ. ἀναπατὴ Α.Κρήτ. ἀναπάτη Κύπρ. — Λεξ.
Μπριγκ. ἀνεπάτη Θήρ. — Λεξ. Μπριγκ. ἀναπάτης ή, Κύπρ.
Λυκ. (Λιβύσσος.)

'Εκ τοῦ ἀνεπάνη ρ. ἀρο. τοῦ ρ. ἀναπαύματι, δι' ὁ
ίδ. ἀναπαύω, καθὼς καὶ θαραπάνη κα - θαραπάνη;
ἔλαβα - λαβή, ἔφυγα - φυγή κττ. Ιδ. ΓΧατζίδ. Γλωσ-
σολ. Μελέτ. 1,230 καὶ ἐν 'Αθηνᾶ 25 (1913) 290. Τὸ ἀναπά
καὶ μεσν. Πβ. Μαχαιρ. 1,58 (εκδ. RDawkins) «έσφαξεν τον
εἰς τὴν ἀναπάτην» (ἀποχωρητήριον).

1) Ἀνάπαυσις ἐνθ' ἀν.: "Ἐχει τὰ καλά του, τὴν ἀνα-
πάτη του Βούρβουρ. Ζῆ μὲ ἀναπατὴ Κρήτ. Κύθηρ. Τό ρριξε
'ς τὸν ψητο καὶ 'ς τὴν ἀναπατὴ Βασαρ. Πουθενά δὲ βρίσκω
ἀναπατὴ Αἴγ. Νά 'χα τὴν ἀνεπά σου! Θήρ. Εύρηκεν καλὸν
ἀναπάτην Κύπρ. || Παροιμ. 'Ο στόλλος ἔχει τὴν ἀναπατὴ, μὰ
ἔχει καὶ τὴν λιγούρα (ἐπὶ τοῦ ἔνεκα δικηρίας στερούμενου
τῆς ἀναγκαίας τροφῆς) Τρίκκ.

Ταυρᾶς στόλλος ἀναπάτη, ταυράει τοῖαι λιμάγγραν
(συνών. τῇ προηγουμένῃ) Κύπρ. || Γνωμ.

'Οπ' ἀγαπᾷ τὴν ἀνεπά καὶ τὴ δροσοπεζούλλα
πολλὰ καλὰ στειρεύεται ἡ ἔρημη του γούλα
Θήρ. Συνών. ἀνάπαμα, ἀναπαμός 1, ἀνάπαψι. 'Η λ.
καὶ ὡς παρωνύμ. γυναικὸς Κεφαλλ. β) Ήσυχία Κρήτ.
Πελοπν. (Κορινθ.) κ. ἄ.: Φρ. Κάτσε 'ς τὴν ἀναπατὴ σου ἡ
'ς τὴν ἀνεπά σου! (κάθισε ησυχα!) Κρήτ. Αναπατὴ δὲν ἔχει!
(ἐπὶ παιδίου ζωηροῦ καὶ ἀνησύχου) Κορινθ. Συνών. ἀνά-
παμα, ἀναπαμός 1β, ἀνάπαψι. γ) Ελλειψις βίας,
ἀνεσις Κύπρ.: 'Επη μὲ τὸν ἀναπάτην μου (χωρὶς νὰ βια-
σθῶ). 2) Μεταφ. στήριγμα Πελοπν. (Τρίκκ.): Τὸν ἔχω
ἀναπατὴ 'ς τὰ γερατειά μου.

ἀναπαίζω Μύκ.

'Εκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. παίζω.

Πάλλομαι ισχυρῶς: 'Αναπαίζ' ή καρδιά μ'. Πβ. φρ.
παίζει τὸ μάτι μου.

ἀναπαίρνω Ηπ. Κεφαλλ. Κρήτ. Κύθηρ. Πελοπν.
(Βούρβουρ.) κ. ἄ. ἀναπαίρνου Εύβ. (Αύλωνάρ. Στρόπον.)
Θεσσ. (Αιβάν. Καλαμπάκ.) Στερελλ. (Άκαρναν.) κ. ἄ.
ἀνεπαίρνου Κάρπ. Α.Κρήτ. ἀνεπαίρνου Εύβ. (Κύμ.) ἀνι-
παίρνου Θεσσ. (Ζαγορ.) 'νεπαίρνω Κρήτ. (Σητ.)

'Εκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. παίρνω.

1) Λαμπάνω Ηπ.: 'Άσμ.

Μάννα μου, θὰ τὴν πάρωμε τὴν ἀρβανιτοκόρη;
— Πᾶρ' την, παιδί μ', κι ἀνέπαρ' την κι ἀπὸ τὸ σπίτι φεύγα.
Συνών. λαβαίνω, παίρνω. 2) Ἀνακτῶ δυνάμεις,
ἀναζωγονοῦμαι, ἐπὶ ἐμφύψων καὶ ἀψύχων Εύβ. (Αύλω-
νάρ.) Θεσσ. (Ζαγορ.) Κάρπ. Κρήτ. (Σητ. κ. ἄ.) Πελοπν.
(Βούρβουρ.) κ. ἄ.: 'Αναπήρε ο ἄρρωστος Βούρβουρ. 'Ητοε
γιὰ ν' ἀποθάνῃ καὶ μὲ τὴ βολλὴ περιποίησι ἐνέπηρε καὶ εἰν'
ἔδα πλεὸ καλὰ Σιτ. 'Ηταν γιὰ πιθαμὸ κι ἀναπήρε ἀπάν' τ'
Ζαγορ. Τοῦ 'δωκε φαεῖ ν' ἀνεπάρη Α.Κρήτ. Καλὰ ἐνέπηρες,

